

Den 12. juni 2020
MFVM 078

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår pyrrolizidinalkaloider i urtete, almindelig te, kosttilskud samt i krydderier (komite-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om fastsættelse af grænseværdier for pyrrolizidinalkaloider i urtete, almindelig te, kosttilskud samt i krydderier (komite-sag). Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 23. juni 2020. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsagentur (EFSA) har udtalt, at der kan være en bekymring for forbrugere med hyppigt og højt indtag af te og urtete. Forslaget skønnes ikke at have nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man kan acceptere mindre ændringer foretaget i de afsluttende forhandlinger i form af ændring af grænseværdien under forudsætning af, at ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer. Forslaget fastsætter grænseværdier for de naturlige toksiner; pyrrolizidinalkaloider, i urtebaserede te, almindelig te samt urte- og pollenbaserede kosttilskud, hjulkrone og krydderier.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 23. juni 2020.

Formål og indhold

Forslaget fastsætter maksimalgrænseværdier for de naturlige toksiner pyrrolizidinalkaloider i urtete, almindelig te, kosttilskud, hjulkrone samt i krydderier, hvilket der ikke tidligere har været.

Pyrolizidinalkaloider er naturlige toksiner som flere forskellige, primært vilde planter producerer, for at beskytte sig selv mod fx skadedyr. Fødevarer som urtete og krydderier kan forurennes med pyrolizidinalkaloider på flere måder:

- 1) Krydskontaminering med pollen fra planter, der producerer pyrolizidinalkaloider, når de vokser på dyrkningsarealerne.
- 2) Pyrolizidinalkaloider optaget fra jorden, efter at pyrolizidinalkaloid-holdigt ukrudt er pløjet ned i jorden.
- 3) Hvis dem der plukker urterne ikke er forsigtige med at få plukket andre planter med, fx når der plukkes oregano.

Grænseværdierne for pyrolizidinalkaloider fastlægges på baggrund af en risikovurdering foretaget af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA). EFSA har udtalt, at der kan være en bekymring for forbrugere med hyppigt og højt indtag af te og urtete.

For pyrolizidinalkaloider, der både er genotoksiske og kræftfremkaldende, antages det, at der ikke er nogen nedre grænse for, hvor meget der er sikkert at indtage af disse stoffer. De foreslåede grænseværdier er baseret på ALARA princippet (As Low As Reasonably Achievable), altså de niveauer, som man med rimelighed kan opnå med god landbrugsmæssig praksis og god fremstillingsmæssig praksis.

De foreslåede grænseværdier for pyrolizidinalkaloider er:

Pyrolizidinalkaloider	ML (µg/kg)
Urteteer	200
Specifikke ureteer: Rooibos, kamille, pebermynte m.fl.	400
Te	150
Te beregnet til små børn (tørt)	75
Te beregnet til små børn (væske)	1,0
Kosttilskud indeholdende urter	400
Pollenbaserede kosttilskud	500
Hjulkrone (frisk, frossen)	750
Krydderier	400
Krydderier bestående af hjulkrone, løvstikke, merian og oregano	1000
Kommenfrø	400

Grænseværdierne forventes gældende fra 1. juli 2022.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af forordning nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

DTU Fødevareinstituttet vurderer de foreslåede grænseværdier til at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU mener dog ikke, at hjulkrone (frisk, frossen) er egnet til humant konsum på grund af et højt indhold af pyrrolizidinalkaloider.

Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at frisk/frossen hjulkrone spises yderst begrænset i Danmark. Nogle lande har traditionelt bagværk, som indeholder hjulkrone. Disse produkter vil man ikke forbyde og der er derfor indsat en fodnote i forslaget, som beskriver, at der kan tages forbehold for mere restriktive nationale regler i medlemsstaterne om markedsføring af planter der indeholder pyrrolizidinalkaloider. Fødevarestyrelsen anbefaler fortsat at hjulkrone ikke konsumeres, og i tilfælde af markedsføring vil styrelsen anmode om dokumentation for, at fødevareren ikke er farlig.

En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der fastsættes EU grænseværdier, som fødevareproducenterne skal forholde sig til og dermed styrkes fødevarsikkerheden.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende høringsvar:

DI Fødevarer er bekymrede over alle de analyser, der skal foretages for pyrrolizidinalkaloider. Endvidere at DI Fødevarer har fået oplyst, at man ikke er bekendt med referencestandarder og validerede og akkrediterede metoder for alle de listede stoffer.

Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at problemet med forurening med pyrrolizidinalkaloider har været kendt i flere år. Så længe der ikke er EU grænseværdier, skal indhold vurderes efter artikel 14 (178/2002), da virksomheder ikke må markedsføre fødevarer, der er sundhedsskadelige. Virksomhederne har derfor skulle forholde sig til problemet i længere tid. De bør derfor allerede nu stille krav til deres leverandører, om at kontrollere produkterne for pyrrolizidinalkaloider. Grænseværdierne forventes først at blive gældende fra den 1. juli 2022, hvilket er en lang overgangsordning. Kommissionen har meddelt, at det tekniske vedrørende analysemetoden vil være på plads til den tid.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der fastsættes EU grænseværdier, der bidrager til at øge forbrugersikkerheden. Det er samtidig afgørende for regeringen, at grænseværdier fastsættes på baggrund af videnskabeligt baserede risikovurderinger foretaget af EFSA. En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet man kan acceptere mindre ændringer foretaget i de afsluttende forhandlinger i form af ændring af grænseværdien under forudsætning af, at ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.